۱۳۹۹۶۵
۱۴۰۴/۸/۲۴

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسم الله الرحمن الرحیم

اعضای محترم هیات دولت و دستگاه‌های اجرایی

بخشنامه تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور

لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور در چارچوب اسناد و قوانین بالادستی و سیاست‌های کلی نظام با تاکید بر اجرای احکام قابل اجرا و سیاست‌های قانون برنامه هفتم پیشرفت، اسناد آمایش سرزمین و برنامه ملی «بهبود رشد: ثبات، پیشرفت و عدالت» با رویکرد واقع‌بینی و لحاظ شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور، تدوین می‌شود. کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع بندهای (پ) و (ت) ماده (۱) قانون برنامه هفتم پیشرفت، مکلف هستند در چارچوب رویکردها، محورها و سیاست‌های بخشنامه و ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی پیوست آن، نسبت به انجام تکالیف خود در تدوین لایحه اقدام لازم و موثر را به عمل آورند.

الف- شرایط اقتصاد ملی و بین‌المللی

بودجه دولت از جهت اقتصادی سه وظیفه مهم شامل بهبود رشد اقتصادی، کمک به برقراری ثبات در اقتصاد و بهبود توزیع درآمد را بر عهده دارد و از حیث کارکردی نیز باید بتواند انضباط مالی را برقرار کند، منابع را به اولویت‌های کشور اختصاص داده و زمینه بکارگیری کارا و اثربخش منابع تخصیص داده شده به اولویت‌ها را فراهم کند. برای تهیه و تنظیم لایحه بودجه، توجه به وضعیت متغیرهای اقتصادی زیر ضروری است:

- **شرایط اقتصاد جهانی و بازار نفت:** رشد اقتصاد جهانی در ۲۰۲۴ به دلیل سیاست‌های پولی سختگیرانه‌تر به حدود ۲,۹ درصد کاهش یافت و همچنین رشد اقتصادی ۳ درصد در ۲۰۲۵ و ۳,۱ درصد برای ۲۰۲۶ پیش‌بینی شده است. افزایش تعرفه‌های تجاری، کسری بودجه دولت‌ها، تنش‌های سیاسی- نظامی و ژئوپلیتیکی و ناهمگنی در دسترسی به فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی از جمله اصلی‌ترین مخاطرات رشد اقتصادی کشورها برشمرده می‌شود. قیمت نفت خام برنت در سال ۲۰۲۵ به طور متوسط حدود ۶۶ تا ۶۷ دلار در هر بشکه پیش‌بینی شده است و برای سال ۲۰۲۶ انتظار می‌رود به حدود ۵۸ تا ۶۰ دلار کاهش یابد که در کنار احتمال افزایش محدودیت‌های تحریمی، در برنامه‌ریزی منابع حاصل از صادرات نفت خام کشور مورد توجه قرار خواهد گرفت.
- **تولید ناخالص داخلی و نوسانات رشد آن:** رشد تولید نه تنها شاخص مهمی برای درک تحولات اقتصادی کشور است بلکه در تامین درآمد عمومی در قالب وصول انواع مالیات‌ها نقش مهمی دارد. رشد اقتصادی در بازه ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲ سالانه به طور متوسط حدود ۳,۷ درصد رشد کرد. از اواخر ۱۴۰۳ شتاب رشد اقتصادی به ۳ درصد کاهش یافت و برآوردهای اولیه حکایت از تداوم رشد کمتر از انتظار اقتصاد ایران در ۱۴۰۴ دارد. عدم تامین انرژی پایدار برای صنایع و کمبود گاز و برق از عوامل اصلی کند شدن رشد بخش صنعت و خشکسالی چند سال اخیر دلیل کاهش رشد بخش کشاورزی به حساب می‌آیند. از جمله چالش‌های مهم اقتصاد ایران در دهه اخیر، سرمایه‌گذاری ناکافی به منظور ایجاد ظرفیت‌های جدید برای افزایش رشد اقتصادی پایدار و باثبات بوده است به طوری که متوسط موجودی سرمایه خالص کل کشور به قیمت ثابت، طی ده سال از ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۲، سالانه تنها ۰,۷ درصد رشد داشته است. ارزش واقعی عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه نیز طی دهه گذشته به دلیل محدودیت‌های منابع درآمدی بودجه (درآمدهای نفتی) رضایت‌بخش نبوده که این واقعیت، پیامد خود را در بروز ناترازی انرژی و آب به شکل بارزی نشان داده است. شایان ذکر است، با توجه به نیاز شدید بخش بالادست نفت و گاز به سرمایه‌گذاری و اهمیت ویژه این بخش در تامین مالی بودجه دولت، تامین درآمدهای ارزی کشور و پاسخگویی به تقاضای انرژی داخلی، تامین منابع برای سرمایه‌گذاری در این بخش در نیمه دوم سال جاری و سال ۱۴۰۵ جزء نیازهای ضروری و حیاتی اقتصاد ایران است. همچنین صادقانه باید پذیرفت

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

که محیط کسب و کار برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی مساعد نیست و لذا یکی از راهبردهای اصلی دولت در ادامه سال جاری (مطابق با شعار سال تحت عنوان "سرمایه‌گذاری برای تولید") و سال ۱۴۰۵، بهبود سریع و موثر محیط کسب و کار است.

- **افزایش تدریجی سطح عمومی قیمت‌ها:** با توجه به استمرار عوامل اصلی ایجادکننده تورم، کنترل رشد نقدینگی و تورم، نیازمند مدیریت مناسب کسری بودجه دولت و کاهش ناترازی نظام بانکی است. در کنار این موضوع، حمایت از معیشت و امنیت غذایی خانوارهای کم‌درآمد و تامین نهاده‌های واسطه‌ای و منابع مالی لازم برای واحدهای اقتصادی موجود، جزو اولویت‌های دولت در بودجه ۱۴۰۵ محسوب می‌شود.
- یکی از ترازهای مهم اقتصادی، منابع و مصارف ارزی در قالب **تراز پرداخت‌ها** است. در نیمه نخست ۱۴۰۴ میزان صادرات غیرنفتی و واردات به ترتیب حدود ۲۶ و ۲۸,۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۰,۰۱ و ۱۵,۴ درصد کاهش یافت. تراز تجاری غیرنفتی در پایان شش ماه اول سال ۱۴۰۴، حدود منفی ۲,۴ میلیارد دلار بوده است. از جمله عوامل موثر در کاهش صادرات غیرنفتی، کمبود گاز و برق و کاهش سطح فعالیت واحدهای اقتصادی تولیدکننده و صادرکننده است که منجر به کاهش درآمدهای صادراتی شده است. گفتنی است، مصارف ارزی مانند واردات بنزین و گازوئیل و همچنین اختصاص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی، در عمل تمامی سهم دولت از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز را به خود اختصاص می‌دهد. به لحاظ منطق اقتصادی، مداخلات دولت در بازار این نوع کالاها اهداف عدالت‌طلبانه دولت با شعار حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و معیشت عمومی را تامین نمی‌کند و لذا، اصلاح تدریجی این رویکرد، یکی از محورهای لایحه بودجه ۱۴۰۵ خواهد بود.
- پیامد سیاست‌های اقتصادی در نهایت در **تغییرات درآمد سرانه** نمایان می‌شود. درآمد سرانه رشد چندانی طی سال‌های اخیر نداشته است. این موضوع در کنار افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، قدرت خرید خانوارهای دهک‌های پایین و میانی را کاهش داده است. لذا، کنترل تورم و بهبود معیشت خانوارها از جمله پرداخت یارانه‌های نقدی و غیرنقدی هدفمند در قالب سیاست‌های حمایتی با اولویت دادن به معیشت و امنیت غذایی خانوارهای مذکور، یکی از اهداف دولت خواهد بود.

ب- اصول حاکم بر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

همپای تاکید بر پیگیری دیپلماسی فعال و منعطف برای حل مشکلات بین‌المللی پیش روی کشور، اصول حاکم بر لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ عبارتند از:

- تامین معیشت عموم مردم و حمایت از محرومین،
- تقویت بنیه دفاعی و امنیتی کشور،
- افزایش کارایی خدمات عمومی با اتخاذ رویکرد پرداخت بر مبنای عملکرد و تقویت عدم تمرکز،
- تامین انرژی و آب مورد نیاز مردم و واحدهای اقتصادی برای تداوم تولید و رشد اقتصادی،
- حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان و علم و فناوری.

ج- رویکردها و سیاست‌های کلان لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

با توجه به تحولات اقتصاد ملی و بر اساس تکالیف و احکام بالادستی و سیاست‌های دولت، رویکردها و سیاست‌های کلان بودجه که در تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ باید مورد توجه دستگاه‌های اجرایی قرار گیرد، به شرح زیر اعلام می‌شود:

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

۱- تقویت سیاست‌های حمایتی، تامین معیشت حداقلی و امنیت غذایی برای شهروندان:

اعتقاد دولت به تامین معیشت آحاد مردم جامعه است. بهبود کارایی این سیاست از طریق شناسایی دقیق وضعیت اقتصادی خانوارها و میزان برخورداری از حمایت‌های دولت و بازطراحی نحوه حمایت‌ها برای اطمینان از اصابت آن به جامعه هدف، یکی از محورهای اصلی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است.

۲- توازن و انضباط در بودجه و درآمدهای مالیاتی:

دولت با نظم‌دهی به مصارف بودجه به ویژه هزینه‌های اجتناب‌ناپذیر و درج ارقام واقعی منابع و مصارف در زمان تدوین لایحه بودجه ۱۴۰۵، سقف تعهدات خود را مدیریت و ناترازی منابع و مصارف بودجه را کاهش خواهد داد. به منظور افزایش شفافیت و واقعی‌سازی درآمدها در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور حتی‌الامکان از درج ردیف‌های درآمدی عام و کلی بدون مشخص بودن دستگاه وصول‌کننده درآمد و پیش‌بینی درآمد به ویژه با عناوین مشترک مانند منابع حاصل از فروش ساختمان‌ها و تاسیسات دولتی و ... پرهیز خواهد شد. دستگاه‌های اجرایی موظفند از پیش‌بینی هرگونه منابع غیر مطمئن که در مقابل آن تعهدات و یا مصارف قطعی است، خودداری کنند.

انتظار می‌رود با هوشمندسازی نظام مالیاتی و پیاده‌سازی کامل قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان و عملیاتی‌سازی پایه مالیاتی عایدی سرمایه بویژه بر رفتارهای سوداگرانه در قانون جدید، بازنگری در رویه‌ها و فرآیندها به منظور اخذ به موقع و سریع مالیات‌ها و حقوق دولت به منظور جلوگیری از کاهش ارزش واقعی آن‌ها در اثر تورم و همچنین تعیین نرخ ارز مبنای تعیین ارزش گمرکی، بازنگری در سازوکار اخذ درآمدهای گمرکی و بهینه‌سازی نظام‌مند فرایند ترخیص کالا، بهینه‌سازی فرایندها و سامانه‌ها به منظور کاهش کم‌اظهاری در صادرات و تصحیح نرخ‌های حقوق گمرکی و سود بازرگانی، سهم درآمدهای مالیاتی دولت افزایش یابد.

راهبرد کلی دولت، کاهش ردیف‌های بودجه‌ای با هدف کاهش پراکندگی در مراکز هزینه‌ای در سه قوه است. همچنین در بخش قراردادهای عملکردی، چارچوب‌های قانونی موردنیاز برای امکان‌پذیری تخصیص و پرداخت مبتنی بر قراردادهای عملکردی با واحد مجری در حوزه‌های منتخب ارائه‌دهنده خدمت و محصول نیز اجرا خواهد شد. در واحدهای مجری منتخب، اختیارات مالی و مدیریتی در زمینه مدیریت منابع انسانی، درآمدزایی و استفاده بهینه از دارایی‌ها و اموال به مدیر واحد مجری اعطا می‌شود و نظام پاسخگویی و مدیریت عملکرد مبتنی بر نتایج و خدمات ارائه شده مستقر می‌شود. دستگاه‌های مشمول این بند موظفند نسبت به استانداردسازی خدمات ارائه شده به ذی‌نفعان نهایی و پیشنهاد فهرست خدمات به سازمان اقدام نمایند به نحوی که امکان تخصیص اعتبار بر اساس میزان و کیفیت خدمات ارائه شده فراهم شود.

همچنین در راستای استقرار رویکرد نتیجه‌محوری و پاسخگویی در نظام بودجه‌ریزی، کلیه دستگاه‌های اجرایی دارای ردیف بودجه در جدول ۷ ، موظفند نسبت به پیشنهاد برنامه‌های اجرایی سالانه به انضمام شاخص‌های ارزیابی عملکرد برنامه‌های اجرایی و خدمات دستگاه‌های اجرایی در چارچوب پیوست شماره ۴ بخشنامه بودجه به دستگاه سیاستگذار اقدام نمایند. دستگاه سیاستگذار موظف است نسبت به ارائه برنامه راهبردی سه ساله تلفیقی خود و دستگاه‌های تابعه به انضمام هدفگذاری شاخص‌های عملکردی برنامه‌ها برای سه سال پیش رو، در چارچوب پیوست شماره ۴ بخشنامه اقدام نماید.

بهره‌گیری از استانداردهای به‌روز در تنظیم لایحه بودجه، منجر به ارتقا و به‌روزرسانی نظام بودجه‌ریزی و افزایش شفافیت و نظارت‌پذیری عملکرد برنامه‌ها و دستگاه‌های اجرایی می‌گردد. شناسه‌گذاری در بودجه‌نویسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵، با رعایت استانداردها منطبق بر قوانین و احکام بالادستی به منظور جمع‌پذیری و ارتقای کیفیت انجام خواهد پذیرفت. شناسه‌گذاری‌های تدوین لایحه به استناد جزء (۵) بند (۹) سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری ابلاغی مقام معظم رهبری و ماده (۱۳) قانون برنامه هفتم پیشرفت ضروری است. این شناسه‌گذاری برگرفته از طبقه‌بندی وظایف دولت (COFOG) است و شامل طبقه‌بندی مبتنی بر وظایف یا اهداف اجتماعی- اقتصادی دولت است. این رویکرد کمک اساسی به بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد دستگاه‌ها و جلوگیری از هدررفت منابع عمومی خواهد داشت.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

۳-تعدیل ناترازی انرژی و آب:

مداخله دولت در بازار انرژی در ایران در طولانی مدت فاقد منطق اقتصادی است. شدت انرژی بالا (بهره‌وری پایین انرژی) پیامد نگاه‌ها و رویکردهای سیاسی و غیرفنی به موضوع انرژی در ایران است که امری نامطلوب به حساب می‌آید. مصرف فزاینده انرژی و آب، بهره‌وری پایین، عدم توجه به قیمت نسبی و ضعف در سرمایه‌گذاری و توسعه ظرفیت‌ها، هم رشد اقتصادی را محدود کرده و هم عامل نارضایتی شهروندان شده است. انجام اقدامات ضروری برای بهبود بهره‌وری انرژی از طریق مجموعه‌ای از اقدامات قیمتی معتدل و همچنین کمک به شهروندان و بنگاه‌ها از منابع حاصله برای بهبود کیفیت وسایل سرمایشی، گرمایشی و ماشین‌آلات خطوط تولید و همزمان دریافت قیمت به صورت پلکانی تا سقف قیمت تمام شده برای مصارف بالاتر از الگوی مصرف، جزء برنامه‌های مهم دولت در بودجه سال ۱۴۰۵ خواهد بود. در اجرای این سیاست‌ها، حمایت از اقشار آسیب‌پذیر، جزء لاینفک طراحی راهکارهاست.

اولویت دولت در طرح‌های زیربنایی بویژه نفت و گاز، اجرای دقیق ماده (۱۵) قانون برنامه هفتم پیشرفت است. ضرورت تعریف طرح‌های استخراج و بهره‌برداری انرژی و افزایش تولید منابع هیدروکربنی علاوه بر افزایش درآمدهای دولت، موجب تقویت شرکت‌های بالادستی انرژی خواهد شد که قابلیت صادرات خدمات فنی مهندسی را در بلندمدت بدست خواهند آورد. در موضوع آب، به دلیل شرایط اقلیمی و کم‌آبی ذاتی کشور، بهبود حکمرانی آب و بهره‌برداری مؤثرتر از ظرفیت‌های موجود بیش از پیش ضروری بوده و جزء اولویت‌های بودجه سال ۱۴۰۵ قرار دارد.

بر این اساس با توجه به فوریت تعدیل ناترازی انرژی و آب، طرح‌های آب و فاضلاب (با تمرکز بر شهرهای دارای تنش آبی) و طرح‌های حوزه انرژی در کنار طرح‌های پیشران راه (صرفا رفع گلوگاه‌های متصل به کریدورهای بین‌المللی همراستا با جهت‌گیری‌های منطقه‌ای برنامه هفتم و اسناد آمایش سرزمین و توسعه دریامحور) که در سال ۱۴۰۵ به بهره‌برداری می‌رسند، اولویت تخصیص اعتبارات تملک دارایی‌هایی سرمایه‌ای خواهد بود.

۴- اجرای احکام قانون برنامه هفتم پیشرفت در سال ۱۴۰۵

دستگاه‌های اجرایی موظفند بودجه سال ۱۴۰۵ را منطبق با برنامه عملیاتی (موضوع بند (پ) ماده (۱۳) قانون برنامه هفتم) با لحاظ اجرای بندهای (الف) و (ب) ماده (۱۰۵) قانون برنامه هفتم به سازمان ارائه کنند. از این رو دستگاه‌های اجرایی در تدوین برنامه عملیاتی سالانه، اجرای احکام قانون برنامه هفتم مبتنی بر اصلاح ساختار (حذف یا ادغام فعالیت‌های غیرضرور و موازی) و دستاوردهای مورد انتظار در سال ۱۴۰۵ را مدنظر قرار داده و در صورتی که حکمی در برنامه بطور مستقیم بار مالی برای دولت دارد، در برنامه عملیاتی پیشنهادی گزارش کنند.

۵- پایداری مالی دولت، مدیریت کسری بودجه، بدهی‌ها و تعهدات دولت

مدیریت و بهینه‌سازی ترکیب هزینه‌های جاری و عمرانی مستلزم همکاری همه جانبه دستگاه‌های اجرایی در کنترل مراکز هزینه‌زا است. بازنگری اعتبارات ردیف‌های بودجه‌ای مرتبط با نهادها و سازمان‌های فاقد اثربخشی لازم و یا خدمات غیرضروری و فاقد اولویت (به جز حقوق و دستمزد کارکنان)، الزام دستگاه‌ها به بهینه‌سازی تشکیلات با هدف تقویت و بکارگیری مشاغل کارشناسی، بازآرایی و حذف مشاغل مدیریتی غیرضرور، بکارگیری شیوه دورکاری در دستگاه‌های غیرخدمات‌رسان مستقیم به مردم حسب تشخیص دولت با هدف بازنگری و ارتقای کارآیی اعتبارات هزینه‌ای از جمله روش‌های بهینه‌سازی مصارف دولت در سال ۱۴۰۵ خواهد بود.

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

در جهت مدیریت تعهدات دولت و به منظور اطمینان از وجود منابع مالی پایدار برای اجرای مصوبات و تصمیمات مراجع مختلف تصمیم‌گیری، اولا عنوان و بار مالی تصمیمات باید به صورت شفاف در قانون بودجه درج شود و ثانیا در طول سال ۱۴۰۵، مراجع تصمیم‌گیری موظفند پیش از ابلاغ مصوبه نسبت به ارائه بار مالی دقیق، برای سال‌های اجرای تعهد و اخذ شناسه یکتا از سازمان برنامه و بودجه کشور اقدام نمایند. لازم به یادآوری است که مطابق بند (الف) ماده (۲۴) قانون برنامه، سازمان برنامه و بودجه کشور سقف مجاز صدور تضامین و تعهدات صادرشده به عهده دولت در لایحه بودجه را تعیین خواهد کرد.

در مورد طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تقویت نظام مشارکت عمومی- خصوصی، ایجاد ظرفیت‌های نوین تامین مالی همچون فکتورنیگ (جزء ۲ بند پ ماده ۱۰ قانون برنامه) و ایجاد و تقویت جایگاه تعاونی‌ها، خودگردانی‌های تولیدی و ایجاد صندوق‌های پروژه‌های عمومی راهبردهای اصلی دولت برای تقویت تامین مالی اجرای بخشی از طرح‌های تملک و نیل به اهداف برنامه هفتم پیشرفت است.

۶- تقویت پدافند غیرعامل و مقاوم‌سازی

تجاوز رژیم صهیونیستی و ایالات متحده آمریکا به کشور همراه با وقوع برخی بلایای طبیعی در سال‌های گذشته، اهمیت و ضرورت پدافند غیرعامل و مقاوم‌سازی اقتصاد را به خوبی نشان داده‌اند. افزایش بازدارندگی و کاهش آسیب‌پذیری در برابر تهدیدات دشمن، تقویت پایداری و امنیت شبکه‌های مختلف ارتباطی، اطلاعاتی، مالی و پایگاه‌های داده، تاسیسات تامین انرژی و آب و اطمینان از فعالیت دائمی و پایدار مراکز حساس مانند منابع تامین‌کننده و تاسیسات مهم آب و برق، بیمارستان‌ها، نانوایی‌ها و غیره جزء سیاست‌های کلان دولت در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است. دستگاه‌های اجرایی مرتبط ملزم هستند نسبت به برنامه‌ریزی و پیش‌بینی برنامه‌های پدافند غیرعامل، کاهش آسیب‌پذیری و ایجاد سیستم‌های پشتیبان سیستم‌های اصلی، در لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ اقدام کنند.

د- محورها و سیاست‌های اجرایی لایحه بودجه سال ۱۴۰۵

با توجه به رویکردها و سیاست‌های کلان لایحه بودجه، محورها و سیاست‌های اجرایی زیر در فرآیند تنظیم لایحه و برنامه‌های عملیاتی پیشنهادی دستگاه‌ها مورد توجه قرار گیرد:

- **اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد** منطبق با بند (الف) ماده (۱۸) قانون برنامه هفتم با هدف ارتقای کارآمدی و اثربخشی در تخصیص منابع و تغییر سازوکار نظارت بر دستگاه‌های اجرایی توام با ظرفیت‌سازی و ارائه آموزش‌های لازم جهت پیاده‌سازی این روش در دستگاه‌های ارائه دهنده خدمت و محصول منتخب؛
- **شناسایی و ساماندهی و واگذاری اموال غیرمنقول مازاد دولتی** به‌ویژه املاک کم‌بازده و پرهزینه دستگاه‌های اجرایی در چارچوب ماده (۱۶) قانون برنامه هفتم و تهیه استانداردها و دستورالعمل‌ها درخصوص فضا و اموال مورد نیاز دستگاه‌ها و رفع موانع موجود؛
- **تمرکززدایی و تفویض اختیار به استان‌ها** با رویکرد سیاست‌گذاری و نظارت متمرکز بر نحوه اجرای بودجه و تفویض اختیار به مناطق و استقرار نظام نوین درآمد – هزینه استان‌ها در چارچوب ماده ۲۷ قانون برنامه هفتم پیشرفت؛
- **استقرار مدیریت بهم پیوسته منابع آب** در قالب حوضه‌های آبریز، همراه با ارتقای حکمرانی مطلوب و مدیریت بهینه مصرف آب و حفاظت و **صیانت از منابع طبیعی و محیط زیست** و ارتقای تاب‌آوری زیست‌بوم کشور؛
- **رفع تدریجی ناترازی‌های انرژی** با رویکرد توامان افزایش تولید و عرضه و مدیریت مصرف آن با استفاده از سازوکارهای غیرقیمتی و قیمتی (متناسب با تورم میان‌مدت) و تامین مستمر انرژی برای واحدهای اقتصادی و صنعتی موجود؛

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

- افزایش سهم **شرکت‌های دانش‌بنیان** در ایجاد ارزش افزوده به‌خصوص در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات و توسعه زیرساخت‌های لازم با جلب مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی؛
- **بهسازی و نوسازی واحدهای اقتصادی و صنعتی موجود** با اولویت‌گذاری در تسهیلات بیمه‌ای، مالی و غیرمالی با هدف حفظ توان صنعتی موجود کشور و ارائه کالاها و خدمات پایه و ضروری در چارچوب بند (ت) ماده (۴۸) قانون برنامه هفتم؛
- استفاده از ظرفیت‌های مرکز مبادله طلا و ارز برای **حمایت از صادرکنندگان** کالا و خدمات غیرنفتی و کاهش ناترازی ارزی کشور؛
- **حمایت از بازنشستگان** و ارتقاء خدمات درمانی (بیمه پایه و تکمیلی) و معیشتی آن‌ها؛
- **تداوم حمایت از معیشت طبقات پایین** جامعه از طریق یارانه نقدی و یا کالابرگ الکترونیکی با رویکرد بازآرایی مزایای اجتماعی، پایدارسازی تأمین مالی و اعطای یارانه‌های مستقیم و غیرمستقیم؛
- **اجرای برنامه تامین کالاهای اساسی** از محل تولید داخلی و واردات متناسب با شرایط بازار و نیاز داخلی کشور و اصلاح سیاست‌های حمایتی در حوزه کالاهای اساسی و زنجیره گندم، آرد و نان و دارو؛
- جلب **مشارکت‌های مردمی به ویژه در آموزش و پرورش** با تمرکز بر عدالت آموزشی (رویکرد توامان فضای آموزشی و کیفیت آموزش) توام با شفافیت و پاسخگویی؛
- پیاده‌سازی **برنامه ارتقای بهره‌وری** در بخش‌های مختلف اقتصادی از طریق واحدهای فناور، شرکت‌های خصوصی و دانش‌بنیان در چارچوب مفاد تبصره (۲) ماده (۳) قانون برنامه هفتم و برقراری نظام پرداخت عمومی متناسب با بهره‌وری و اثرگذاری در جامعه؛
- **بازنگری و اولویت‌بندی مصارف هزینه‌ای** از جمله مصارف هزینه‌ای اجتناب‌ناپذیر به منظور ارتقای کارآیی و کاهش هزینه‌ها و استفاده از ابزارهای مناسب در جهت بهبود مستمر فرآیندها و ارتقای نظام مدیریت اجرایی؛
- **بازنگری در بودجه نهادها و برنامه‌های غیرضرور و موازی** از طریق حذف یا ادغام آن‌ها به منظور کاهش هزینه‌ها و انتقال منابع آزادشده برای تامین معیشت طبقات آسیب‌پذیر و محروم و زیرساخت‌های تامین انرژی و آب؛
- **افزایش نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی** و ارتقای عدالت و کارآیی مالیاتی از طریق هوشمندسازی نظام مالیاتی و شفافیت مخارج مالیاتی دولت؛
- **ممنوعیت شروع طرح‌های جدید به جز در حوزه آب و انرژی و اولویت‌بندی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای** دستگاه‌ها و تعیین تکلیف طرح‌های نیمه‌تمام بر حسب فوریت، ضرورت و اثربخشی اقتصادی و اجتماعی و درصد پیشرفت طرح‌ها با مشارکت دستگاه‌ها و استان‌ها و جلب مشارکت بخش خصوصی و تعاونی در تأمین مالی پروژه‌ها، به‌خصوص طرح‌های موثر در زنجیره ارزش فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی کشور؛
- **استفاده حداکثری از منابع قرض‌الحسنه** برای ازدواج و مسکن جوانان و کسب‌وکارهای خرد و کوچک و معیشتی با اولویت مناطق کمتر برخوردار در چارچوب مفاد مواد (۶)، (۵۰)، (۸۰) و (۸۱) قانون برنامه هفتم؛
- حمایت هدفمند از **مهارت‌افزایی با نگاه آمایش سرزمین و آمایش استانی** در راستای کاهش نرخ بیکاری جوانان به ویژه دانشگاهی و متخصص با اجرای برنامه‌های فعال بازار کار و افزایش سهم اقتصاد دانش‌بنیان؛
- **انضباط‌بخشی تعهدات و تضامین دولت** از طریق راه‌اندازی زیرسامانه‌های تعهدات بانکی و تعهدات فرادستگاهی، طراحی سازوکار اجرایی و تدوین آیین‌نامه صدور اوراق تضمین در جهت اجرای جزء (۶) بند (ب) ماده (۱۰) قانون برنامه هفتم و اصلاح فرآیند صدور مجوز موافقت اصولی جهت بهره‌مندی از ظرفیت تسهیلات ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱)؛
- **نظارت بر درآمدها و هزینه‌های شرکت‌های دولتی و سایر شرکت‌های دریافت‌کننده کمک‌زیان** به منظور ارتقای بهره‌وری شرکت‌ها و کاهش کسری بودجه.

IRAN IMPEX

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)

۱۳۹۹۶۵

۱۴۰۴/۸/۲۴

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- **واگذاری مدیریت یا ادغام شرکت‌های دولتی** از طریق واگذاری مدیریت (نه مالکیت) به بخش خصوصی و نظارت مستقل و پایش عملکرد شرکت‌ها پس از واگذاری.
- **هوشمندسازی نظام مدیریت مالی** دولت و افزایش اثربخشی بودجه از طریق پرداخت‌های بودجه به صورت مستقیم به ذی‌نفع نهایی و کاهش رسوب پول در زنجیره‌های تامین مرتبط با یارانه‌های دولت و تسویه اعتباری مابین اجزای زنجیره تامین از طریق **تخصیص بودجه در قالب اوراق گام**؛
- **ساماندهی سامانه‌های اطلاعاتی موجود و ارتباط بین پایگاه‌های داده**، هم‌افزایی و جلوگیری از موازی‌کاری هم‌راستا با نیازهای اجرای سرشماری ثبتی‌مبنا در ۱۴۰۵ و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز برای هوشمندسازی و دولت الکترونیک موضوع بندهای «الف»، «پ» و «ت» ماده (۱۰۷) قانون برنامه هفتم پیشرفت با تاکید بر جلوگیری از موازی‌کاری در تولید نقشه موضوع ماده (۱۱) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و اشتراک‌گذاری داده‌های تخصصی لازم برای توسعه زیرساخت مکانی کشور (SDI) ؛
- ارتقای **توان دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل کشور** و کاهش آسیب‌پذیری بخش‌های حیاتی با استفاده از مشارکت مردم در ظرفیت‌سازی ارتقای امنیت کشور و پیش‌بینی منابع مالی مورد نیاز آن؛
- تقویت **نظام نظارت، ارزیابی و پاسخ‌گویی** در تمام سطوح اجرایی و به‌روزرسانی نظام طبقه‌بندی و شناسه‌گذاری بودجه منطبق بر قوانین و احکام بالادستی به منظور جمع‌پذیری و ارتقای کیفیت؛

هـ - پیوست‌ها:

۱) برنامه زمان‌بندی تهیه و تنظیم لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور
۲) ضوابط مالی ناظر بر تنظیم بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور
۳) دستورالعمل تهیه و تنظیم بودجه دستگاه‌های اجرایی
۴) دستورالعمل جامع بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در چارچوب برنامه عملیاتی سالانه
۵) دستورالعمل تهیه و تنظیم بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت
۶) دستورالعمل اولویت‌بندی و بازنگری اعتبارات هزینه‌ای
۷) دستورالعمل غربالگری طرح‌ها و پروژه‌های تملک دارائی‌های سرمایه‌ای
۸) دستورالعمل تنظیم تسهیلات بانکی و هزینه‌های فرابودجه‌ای.

مسعود پزشکیان

رونوشت:

- جناب آقای پورمحمدی معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- معاونت هماهنگی، پیگیری‌های ویژه و خدمات مدیریت

IRAN IMPEX
www.iranimpex.com | @iranimpex (t.me/iranimpex)